

Tilslutning til den statlige innkjøpsordningen

1. Hvilke virksomheter er omfattet av innkjøpsordningen

DFØ v/ Statens innkjøpscenter er gitt fullmakt til å inngå og forvalte fellesavtaler om kjøp av varer og tjenester for statlige virksomheter, jf. kongelige resolusjoner av 13. januar 2017 og 3. september 2021.¹

Alle sivile virksomheter som tilhører statlig forvaltning er obligatorisk omfattet av innkjøpsordningen. Hvem dette er, fremgår av vedlegg til resolusjonen, Dette er typisk statlige forvaltningsorganer som er registrert i Statens tjenestemannsregister (Forvaltningsdatabasen). Virksomheter som tilhører Forsvaret vil kunne slutte seg til ordningen på frivillig grunnlag, men deltakelse er ikke obligatorisk for Forsvarets militære eller sivile enheter. I tillegg til virksomhetene som er obligatorisk omfattet, kan statseide virksomheter under visse forutsetninger tiltre ordningen på frivillig grunnlag. Dette omtales nærmere i punkt 3.

Beskrivelse av hvem som er obligatorisk omfattet og hvem som kan delta på frivillig grunnlag er nærmere omtalt av daværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet i brev av 2. november 2015. I brevet skriver departementet følgende om hvem som er omfattet av ordningen:

«Ordningen gjelder alle sivile virksomheter som tilhører statlig forvaltning, forstått som alle virksomheter som omfattes av staten som juridisk person. Disse er typisk registrert i Statens tjenestemannsregister (SST). [...]

Virksomheter som er omfattet av regelverket for offentlige anskaffelser, men som opererer i konkurranse med private kommersielle aktører, kan ikke delta i statlig innkjøpsordning fordi det kan gi virksomheten urettmessige fordeler som rammes av forbudet om offentlig støtte, jf. EØS-avtalen artikkel 61(1).

Statseide selskaper som omfattes av anskaffelsesregelverket, men som ikke driver kommersiell virksomhet kan slutte seg til ordningen på frivillig grunnlag. Dette må på forhånd være avtalt med Statens innkjøpscenter, Difi.»

2. Burde din virksomhet tas opp i innkjøpsordningen som obligatorisk omfattet?

Norsk tjenestemannsregister (Forvaltningsdatabasen) er en kartlegging av organiseringen av staten fordelt på departementer. Databasen gir en oversikt over virksomhetene som utgjør statsforvaltningen og vil fungere som utgangspunkt for hvilke virksomheter som anses å være obligatorisk omfattet av innkjøpsordningen.

Virksomheter som ikke er en del av innkjøpsordningen, men som mener de er obligatorisk omfattet, bes ta kontakt med DFØ v/ Statens innkjøpscenter på epost: statens.innkjopscenter@dfo.no

---

¹ [kongelige resolusjon av 3. september 2021](#)

3. Tilslutning på frivillig grunnlag

Statseide virksomheter som er omfattet av regelverket for offentlige anskaffelser, kan tilslutte seg ordningen på frivillig grunnlag, dersom de ikke opererer i konkurranse med private kommersielle aktører.

Dersom deres virksomhet ønsker å delta på innkjøpsordningen, må det foretas en juridisk vurdering om dere kan delta på frivillig grunnlag. Vurderingen er om deltakelse i innkjøpsordningen strider mot forbudet mot tildeling av offentlig støtte, jf. EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1:

«Med de unntak som er fastsatt i denne avtale, skal støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene.»

Sentralt for vurderingen er om dere driver *økonomisk aktivitet* konkurranse med andre private eller offentlige aktører. Økonomisk aktivitet iht. statsstøtteregelverket, vil si aktivitet som består i å tilby varer eller tjenester i et marked. Dersom en aktør tilbyr en tjeneste i konkurranse med andre private eller offentlige aktører, vil tjenesten normalt være å anse som økonomisk aktivitet som er omfattet av støttereglene. Vurderingen er videre om virksomheten opererer i et marked der den påvirker konkurransen over landegrensene i EØS-området.

4. Hva trenger vi for å kunne vurdere deltakelse på frivillig grunnlag?

I utgangspunktet er det DFØ v/ Statens innkjøpscenter som har fullmakt avgjøre om en virksomhet kan slutte seg til innkjøpsordningen på frivillig grunnlag.

Virksomheter som anser at de oppfyller vilkårene for å delta på frivillig grunnlag, bes sende en henvendelse om opptak i innkjøpsordningen til statens.innkjopssenter@dfo.no.

For at vi skal kunne foreta en beslutning om deltakelse på frivillig grunnlag, ønsker vi at dere sender oss informasjon om deres virksomhet som er relevant for vurderingen. Dette vil f. eks være:

- en beskrivelse av virksomhetens aktiviteter og formål
- detaljer om eierskap, finansiering og eventuelle offentlige tilskudd
- markedsforhold, konkurransesituasjonen, og om det finnes private aktører i samme marked
- ev. påvirkning av handel mellom EØS-landene

Dere kan i tillegg til etterspurt informasjon, legge ved en egen vurdering av om dere oppfyller vilkårene for å tilslutte dere innkjøpsordningen på frivillig grunnlag.

DFØ v/ Statens innkjøpscenter vil på bakgrunn av mottatt informasjon foreta en juridisk vurdering om deltakelse på frivillig grunnlag.

5. Hva innebærer deltakelse på innkjøpsordningen

Dersom dere oppfyller vilkårene for å tilslutte dere innkjøpsordningen på frivillig grunnlag, må det signeres en tilslutningserklæring som sikrer at deltakelsen formaliseres.

Deltakelse innebærer at deres virksomhet deltar på lik linje med øvrige virksomheter som er obligatorisk omfattet. Dette vil si at dere i utgangspunktet deltar på alle anskaffelser som kunngjøres og at dere vil være pliktige til å benytte fellesavtalene som inngås.

Den juridiske betydningen av deltakelse på en anskaffelse/fellesavtale er tilsvarende som om dere selv gjennomfører en anskaffelse og signerer kontrakt. Etter signering av kontrakt, har dere det operative ansvaret for å benytte fellesavtalen slik den er utformet. Statens innkjøpscenter har ansvaret for den strategiske kontraktsoppfølgingen på overordnet nivå, herunder vurdering av utløsning av opsjon på forlengelse av fellesavtalen på vegne av deltakende virksomheter. Den enkelte virksomhet er pliktig til å benytte de inngåtte fellesavtalene ut kontraktsperioden (inkl. ev. opsjoner) i samsvar med avtalenes betingelser.

Dere vil ha anledning til å avstå fra enkeltkonkurranser dersom anskaffelsen ikke treffer deres behov. Dere må i så tilfelle melde det som kalles fravalg fra den enkelte fellesavtale. Fravalg må meldes i forkant av kunngjøring av en anskaffelse og skal begrunnes skriftlig til DFØ v/ Statens innkjøpscenter, jf. Forskrift om fullmakt til å inngå og forvalte felles innkjøpsavtaler som er obligatoriske for sivile virksomheter i statsforvaltningen (FOR-2021-09-03-2661 nr. 7).

Deltakelse på innkjøpsordningen innebærer at dere gir DFØ v/Statens innkjøpscenter fullmakt til å gjennomføre anskaffelsesprosesser, inngå fellesavtaler og forvalte fellesavtalene i samsvar med Statens innkjøpscenter til enhver tid gjeldende rutiner. For den enkelte virksomhet vil dette blant annet innebære:

- å utnevne en kontaktperson/lokal avtaleforvalter for hver enkelt fellesavtale, som vil fungere som «single point of contact» mot DFØ v/Statens innkjøpscenter
- å levere statistikk og den behovs- og virksomhetsinformasjon som Statens innkjøpscenter trenger for å gjennomføre sine anskaffelsesprosesser og avtaleforvaltning
- mulighet for delta i innkjøpsgrupper
- støtte og sørge for implementering av fellesavtaler i egen virksomhet

Ytterligere informasjon om ansvaret til Statens innkjøpscenter og hva som forventes av deltakende virksomheter, finner dere på våre nettsider på [anskaffelser.no/statens innkjøpscenter/statlige virksomheter](https://anskaffelser.no/statens-innkjopscenter/statlige-virksomheter).

Det er ikke anledning til å tre inn i eksisterende fellesavtaler, da disse allerede er kunngjort og signert. Ved en eventuell deltakelse på innkjøpsordningen, er det derfor kun fremtidige fellesavtaler som er aktuelle for nye deltakende virksomheter.